

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому Одеського ордену Трудового Червоного Прапора державного університету ім. І. І. Мечникова

ЗА НАУКОВІ КАДРИ

РІК ВИДАННЯ XXXVIII
№ 21 (1079)
9 ЧЕРВНЯ 1972 р.
Ціна 2 коп.

СЕСІЯ

КРОКУ Є ПО

ФАКУЛЬТЕТАХ

Пришла сесія. Студенти працюють, як ніколи, напружено. Вони добре усвідомили, що партія і уряд, турбуються про студентство, підвищуючи розмір стипендій, одночасно вимагають від майбутньої опори народного господарства, науки і культури глибоких знань, справжнього уміння бути правопланговими технічного, наукового і культурного прогресу. І університетська молодь робить все, щоб виправдати сподівання, стати відмінними спеціалістами своєї справи.

Наш час вимагає, щоб спеціаліст був не тільки обізнаним зі своєї галузі, але й широко освіченою людиною. У цьому чималу роль відіграють знання іноземних мов.

Кореспондент «ЗНК» побував на іспитах з іноземної мови у хіміків і математиків. Розповідь про них пропонуємо читачам.

ЗВІТ ЗА ТРИ РОКИ

— Уявляєш собі, спочатку здавалось, що нічого не знаю. Прочитала кілька речень — не зрозуміла. Потім почала читати уважно, ні — нічого. А далі все пішло добре, — так розповідала своїй подрузі висока, струнка дівчина. Вона розчервонілася, вся якась збуджена, а очі поблискують радісно.

Її подруга — навпаки, зовсім зблідла, забилася у куточок на площадці сходів біля малої хімічної й стривожено дивиться на подругу.

— А я не знаю, як складу. Начебто нічого не знаю, всі слова позабувала, — скаржилася вона щасливій подрузі.

— Нічого страшного. Ти не бійся, — втішала та її, яка тільки-но вийшла з іспиту.

— Так кажуть всі, коли складуть. А пригадай, як хвилювалася ти.

Звична картина. Хімікам третього курсу є чого хвилюватись. Сьогодні вони звітують про свою роботу з іноземної мови протягом трьох років. Це — головний звіт, державний іспит, оцінка з якого вже йде у диплом. Тому й хвилюються дівчата. І не тільки дівчата. Навіть дуже витримані хлопці — і ті під зовнішньою хоробрістю ховають ті ж самі почуття. От Валерій Чарський. Сергійозний, впевнений в собі, а все ж

проглядає іноді у погляді тривога. А Саша Сахаров, як завжди, багато розповідає, робить вигляд, що аж нітрохи не боїться.

Кожен проводить чималий час за дверима. Це зрозуміло. Тим, хто звітує, треба зробити переклад технічного тексту (дозволяється заглянути кілька разів у словник), прочитати й перекласти статтю з газети (не адаптовану, користуватись словником не дозволяється), а потім — бесіда іноземною мовою з викладачем. Слід добре знати мову, щоб успішно скласти іспит. Тому так хвилюються студенти, тому так

Закінчення на 2-й стор.

Студентські теоретичні

Днями відбулись студентські теоретичні конференції на третій курсі фізичного факультету та факультету романо-германської філології. Тема їх: «Ленінське вчення про імперіалізм».

Конференції були підсумком роботи студентів за рік. Вони показали, що суспільні науки, зокрема, політекономія, вивчаються сумлінно. Теоретична спадщина К. Маркса, Ф. Енгельса та В. І. Леніна зв'язується з практикою комуністичного будівництва. Робота конференцій довела, що студенти вміють працювати над пер-

шоджерелами класиків марксизму-ленізму, узагальнювати окремі положення в закономірності.

З доповідями виступили студенти Соколова, Бендрит, Каїм, (фізичний факультет), Лапіна, Шухат, Естерліс (факультет РГФ).

З інтересом присутні на конференції вислухали доповіді Соколової «Погіршення становища трудящих в капіталістичних країнах в епоху імперіалізму», Бендрита — «Особливості концентрації і централізації капіталу в сучасних умовах», Каїма — «Особли-

вості експорту капіталу в сучасних умовах» і Естерліса — «Економічне «диво» Японії».

Особливий інтерес викликали доповіді студентів факультету РГФ Лапіної про ленінську теорію імперіалізму і сучасний державно-монополістичний капіталізм та Шухат — «Ленінська теорія монополістичного капіталізму і сучасність».

Конференції організували і провели викладачі кафедри політекономії М. Я. Фіногін, А. Є. Кульчицька, Р. К. Трофимовська та Н. Н. Трач. Л. БОГДАНОВА.

ТЕМА—МИСТЕЦТВО УСНОЇ ПРОПАГАНДИ

Відбулось чергове заняття ленінської школи лектора-пропагандиста нашого університету.

Перед аудиторією виступив лектор Всеукраїнського товариства «Знання», член Спілки журналістів Г. С. Єгулашвілі, який розповів слухачам про мистецтво усної пропаганди.

Лекція викликала великий інтерес. В ній були розкриті ленінські принципи пропаганди та їх здійснення на сучасному етапі. Лекція ілюструвалась численними

прикладними ідеологічної роботи серед трудящих, особливо по матеріалах XXIV з'їзду КПРС.

На закінчення Р. Єгулашвілі розкрив значення мистецтва усної пропаганди в нашій ідеологічній роботі та вихованні людини комуністичного суспільства.

Слухачі проявили увагу до глибокого змісту численними запитаннями та оплесками.

П. ЧУХРИЙ, керівник школи лектора-пропагандиста, доцент.

ПРО МІЖНАРОДНЕ СТАНОВИЩЕ

Останнім часом доцент Д. І. Богуненко прочитав лекції про міжнародне становище у всіх п'яти групожитках нашого вузу. Лекції збирали чимало слуша-

чів. Вони свідчили про зацікавленість молоді, яка не тільки могла прослухати лекцію, але й дістати відповідь на питання з міжнародного життя, які її цікавлять.

СОЮЗ НЕПОРУШНИЙ

в братських університетах

ТРЕТІЙ СЕМЕСТР

* В Калінінському держуніверситеті сформовано 9 студентських будівельних загонів, які працюватимуть влітку в області; два міських та виїзний загін в складі 50 бійців, які їдуть на будови Красноярського краю. Всього в третьому трудовому семестрі 1972 року візьмуть участь 325 студентів.

* Готуючись до 50-річчя Всесоюзної піонерської організації, комсомольці КДУ для підшефних шкіл зібрали бібліотеку в 1500 екземплярів.

* Хіміко-біологічний факультет готує обладнання для шкільного хімічного кабінету. Математики оформляють піонерську кімнату.

(«КАЛИНИНЕЦЬ»)

„ЯКИМ БУТИ ВІДМІННИКУ?“

така була тема зльоту відмінників філологічного факультету Дагестанського університету. Всі виступаючі прийшли до єдиної думки: відмінник — це людина, яка вчиться не тільки для себе, але й допомагає іншим, бере активну участь в громадському житті. Вони повинні мати не тільки разові, але й постійні доручення. Студенти говорили також про те, що ще треба зробити, щоб слово «відмінник» і «громадський діяч» стали синонімами. Наприкінці зльоту було прийнято звернення до студентів університету.

(«ДАГЕСТАНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ»)

Білоруський державний університет. Студенти-іноземці слухають голос В. І. Леніна в кабінеті історії КПРС.

ПРИСВЯЧЕНІ ЮВІЛЕЮ КРАЇНИ

Конференції, що відбулись на історико-правовому і геофізичному факультетах Далекосхідного університету, були присвячені 50-річчю утворення СРСР. З проблеми національної державності, як умов для утворення СРСР, студентами були підготовлені і прочитані доповіді на теми: ленінська програма з національного питання — теоретична основа вирішення національної державності; створення автономій внутрі РРФСР — нова форма державної єдності та ін.

Така конференція розширяє кругозір, поглиблює знання студентів з важливих теоретичних проблем, допомагає вивченню революційної, марксистсько-ленінської теорії.

(«ЛЕНИНЕЦЬ»)

НАШІ ГОСТІ

Видатною подією в життя філологічного факультету і всього університету стала наукова конференція філологів.

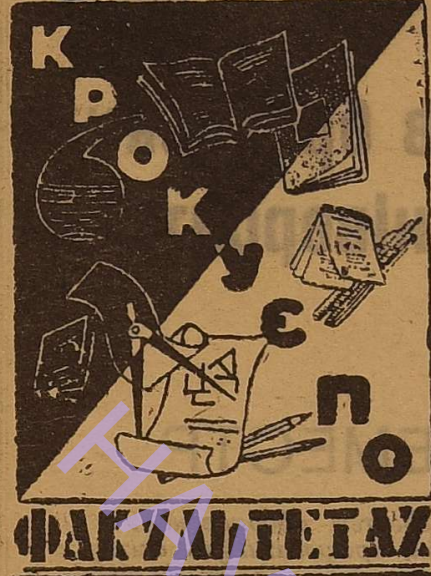
Протягом двох днів вчені з різних університетів України вирішували найважливіші питання розвитку радянської публіцистики, значення творчості Юрія Смолича для української радянської літератури.

Гості Одеси познайомилися з визначними місцями міста-героя.

На фото: професор С. А. Крижанівський та доцент Д. Я. Шлапак (Київ), під час екскурсії по місту.

Фото К. РОГОЖКИНА.

СЕСІЯ

Закінчення. Початок на 1-й стор. довго перебувають там, в аудиторії. О, як вони заздять тим, хто виходить! Як їм хочеться бути на їх місці! А поки що хоч одним оком зазирнути туди. Як там?

Нарешті, двері відчиняються. І ми разом із студентом входимо.

Тут звичайна екзаменаційна робота атмосфера. Квіти, тиша ще більш надають урочистості. Поки студенти готуються, викладачі розповідають про хід іспиту.

С. І. Дубова: Взагалі, я задоволена відповідями. Поки що є добрі відповіді, є й послабше. Але відчувається, що поставилися студенти до іспиту дуже серйозно... На «відмінно» відповідали Женя Держко, Валерій Мамулат. Обидва — дуже сумлінні. Держко прийшла до університету з добрими знаннями мови. І незважаючи на це, я не пам'ятаю за три роки випадку, щоб вона пропустила заняття. Завжди готувалася, виконувала завдання. А у Мамулата склалося інакше.

ЗВІТ ЗА ТРИ РОКИ

На першому курсі знання були дуже слабкими. Йому не вистачало бази. Вірніше кажучи, її зовсім не було. За три роки Валерій зумів не тільки зрівнятися з групою, але й випередити багатьох. Зараз він вільно розбирається у хімічних текстах, добре перекладає газету. От що значить багато працювати над собою. «Відмінно» — дуже справедлива нагорода за труд, заслужена оцінка знань.

Дещо подібне сталося з Анатолієм Черешнею. Він перевівся з вечірнього з дуже слабкими знаннями. Спочатку йому було важко, а зараз він добре (за програмою курсу) володіє мовою. У відомості я побачив прізвища в'єтнамців. Здивувався, бо знаю, що у іноземців іноземною мовою є російська. Екзаменатори пояснили:

— Просто загальна відомість. Але ж це не значить, що ми їх не знаємо. Іноземці самостійно вивчають англійську. І ми їм часто надаємо допомогу. Наприклад, для роботи знадобилося Нгуен Тхі Зуңг розібратися у тексті, і ми з радістю їй допомагали.

М. П. Мірочник: Група середня. Але відчувається значний прогрес. Багато працювала, виконувала додаткові завдання, приходила на консультації Людмила Оніщенко. І заслужено одержала високу оцінку. Дуже добре відповідала Тетяна Кириченко. Дещо схоже на історію з Мамулатом було і в моїй групі з Галиною Войтовською. Теж дуже низький рівень знань спочатку, Велетенська робота протягом трьох років — і відмінний результат.

С. І. Дубова: Щодо сумлінності, хочу, щоб відзначили особливо, набрали великим шрифтом Володимира Рижкова. Він вечірник. Слюсар на одному з одесь-

ких заводів. Вечірникам взагалі нелегко. Але перед працездатністю цієї людини я схилила голову. Його «четвірка», важить багатьох відмінних оцінок. Коли Рижков прийшов в університет, знань у нього було обмаль. Я знаю, у яких умовах йому доводиться вчитись. Він багато хворів, і це не заважало йому сумлінніше працювати над собою. Його оцінка заслужена велетенським трудом.

Екзаменатори відзначили, що у хіміків відчувається велике тяжіння до іноземних мов. На старших курсах, готуючи курсові роботи, працюючи у наукових гуртках, студенти завжди користуються джерелами на іноземній мові. Вони допомагають їм і в опануванні знаннями зі спеціальності, і в житті.

...Увечері я зустрів Валерія Чарського:

— Ну, як?

— Відмінно, — відповів він. І Саша Сахаров теж одержав відмінну оцінку. «Трійок» немає.

Хіміки склали іспит у суботу. А в понеділок ми завітали на іспит з англійської мови до мехматівців. Викладач М. Л. Котова розповіла:

— Група працювала добре протягом всього періоду навчання. Дуже добре опанували мову, усвідомлюючи, як потрібні знання з іноземної мови спеціалістові. Читали періодику англійською мовою. В результаті — хороші знання. На «відмінно» відповідали Р. Дизік, О. Порпуліт. Дуже серйозні, вміють працювати А. Дундяк та П. Мойсенз.

Закінчуючи, хочеться додати, що російською мовою і в групі хіміків, і в групі математиків викладачі розмовляли тільки зі мною. Зі студентами мова йшла іноземною.

К. СЕРГЄВ.

Наталію Іванівну Дутко ми зустріли в аудиторії, коли вона прийшла залік з матаналізу.

На фото в центрі — член комсомольського бюро Наталка Кошчій вносить результати в таблиці «екрану».

Дорога кожна хвилинка. Особливо заочникам, які влаштувалися у сквері біля університету.

Фото К. ЧЕЧКІНОЇ.

Вісті з аудиторій

Є ВСІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ УСПІХУ

Літо. Час відпусток, канікул, відпочинку. Але для студентів ця гладінь містить в собі й підводні рифи — літню сесію. Потрібно бути досвідченим лосманом, щоб пройти скрізь всі перепони і не сісти на мілину. Істотно, досвід набувається шляхом наполегливої, цілеспрямованої роботи. І всі, хто протягом семестру ставився до наступних іспитів серйозно, можуть сподіватись на велике плавання.

На історичному факультеті йде інтенсивна предекзаменаційна робота. Складаються іспити, дочитуються останні лекції. Для підвищення результативності літньої сесії на факультеті організовано консультації, що постійно діють. Виконуючи рішення Всесоюзного зльоту студентів, майбутні історики вирішили скласти сесію на «добре» й «відмінно». Важливим стимулом у виконанні цієї мети є нове положення про призначення і виплату стипендій.

На зборах нашого курсу заступник декана факультету А. З. Яровий сказав, що у істориків є всі можливості скласти сесію на «добре» й «відмінно» й виконати тим самим рішення курсових виробничих зборів.

Оптимізм не позбавлений підстав. Сумлінний труд істориків повинен дати хороші плоди.

Ю. КАСИЛОВ,
С. БУДЗАР,
студенти четвертого курсу
історичного факультету.

УКРАЇНСЬКІ БУРЖУАЗНІ НАЦІОНАЛІСТИ — НАЙМАНЦІ

ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЯ В КИЄВІ

В пресі вже повідомлялось, що в січні 1972 року органи Комітету державної безпеки при Раді Міністрів УРСР заарештували підданого Бельгії Ярослава Добоша. Йому було пред'явлено обвинувачення в проведенні ворожої діяльності на території республіки.

Проведенням у цій справі слідством встановлено, що Я. Добош прибув до СРСР для виконання злочинного завдання зарубіжного антирадянського центру ОУН — бандерівців.

Пред'явлені йому обвинувачення Я. Добош визнав, показав у ході слідства про свою ворожу діяльність проти Радянського Союзу і висловив прохання надати йому можливість зустрітись з представниками громадськості та преси, щоб зробити заяву, в якій він хоче викрити підривну діяльність українських буржуазних націоналістів проти УРСР і засудити свої власні злочини.

2 червня цього року в Києві відбулася прес-конференція. На ній були запрошені працівники республіканських газет і журналів, РАТАУ, радіо і телебачення, кореспонденти центральної преси, представники виробничих колективів столиці України, творчих спілок і громадських організацій.

Прес-конференцію відкрив директор Радіо-телеграфного Агентства України В. І. Горкун.

У світі, сказав він, точиться гостра ідеологічна боротьба між соціалізмом і капіталізмом. Не маючи ідей притягальних для мас, імперіалізм боїться відкритого ідеологічного двобою з комунізмом. Проти нашої країни, проти братніх країн соціалізму він діє методами ідеологічних диверсій.

Головним знаряддям у здійсненні імперіалістичними розвідниками ідеологічних диверсій стала націоналістична отрута. Саме націоналізм служить їм зручним прикриттям для боротьби проти Радянського Союзу, інших соціалістичних країн. Найганебнішу роль найманців іноземних розвідок виконують, зокрема, закордонні центри ОУН. Український буржуазний націоналізм сьогодні найчастіше виступає не як ідеологія, а як

звичайна ширма для антирадянської діяльності чужих, ворожих нашому народові сил.

Український народ знає справжню ціну націоналістичним терезням і їхнім крикунам. У послужному списку закордонних оунівських центрів довгий перелік прислужництва різномасним іноземним розвідувальним та поліцейським службам: тут і німецькі абвер та гестапо, румунська сигуранца і італійська овра, польська дефензна, японська розвідка і т. д. і т. п.

Після розгрому фашистської Німеччини ватажки ОУН знайшли нових хазяїв — американські і англійські розвідки, які взяли їх на утримання і використовують для найбрудніших диверсійних акцій проти Радянського Союзу і соціалістичних країн.

У своїй підривній діяльності іноземні розвідки намагаються використати навіть таку форму сплуккування між народами, як туризм, щоб засилати під виглядом туристів своїх емісарів — шпигунів, антирадянських наклепників. Певна річ, таких «туристів» — одиниць. Переважна більшість українців-емігрантів відвідують Радянський Союз з щирими намірами й відкритими серцями.

На жаль, Ярослав Добош приїхав на нашу землю не за велінням серця, не з метою ознайомлення з радянською дійсністю, а для виконання завдання закордонних частин ОУН — націоналістичної організації.

У Я. Добоша був час осмислити свої вчинки. Тому, очевидно, він і попросив надати йому можливість зробити публічну заяву.

У своїй заяві Я. Добош сказав: «Оскільки на моє прохання мені було надано можливість виступити перед представниками преси і радянської громадськості, я бажаю зробити заяву такого змісту:

Я, Ярослав Добош, підданий Бельгії, народився в 1947 році в Західній Німеччині. Перед своїм приїздом у Радянський Союз я проживав у Бельгії, в селі Мао-

схелен, Корган ст. 11 і навчався на третьому курсі факультету соціології Лювєнського католицького університету.

В 1965 році я закінчив «Папську магу українську семінарію імені святого Йосафата», а в 1967 — факультет філософії «Університету Урбаніяна», проживаючи в той час в Українській великій семінарії в Ватикані. Під час навчання в згаданих мною учбових закладах я виховувався в дусі ненависті до комуністів і комуністичної ідеології.

Повернувшись в 1967 році в Бельгію, я знову потрапив у націоналістичне середовище і це було причиною, що вступив в націоналістичну організацію — «Спілку української молоді» (СУМ). Ця організація складалася з молоді, котра проживає на Заході і котра є націоналістично настроєна. Її мета — боротьба проти Радянського Союзу за створення так званої «самостійної України», тобто України без комуністів і комуністичної влади. Фактично керує цією організацією ЗЧ ОУН («Закордонні частини організації українських націоналістів»). Після смерті Бандери ЗЧ ОУН очолює Ярослав Стецько.

Прикладом того, яке важливе значення ЗЧ ОУН надає діяльності «Спілки української молоді», є той факт, що один з керівників «проводу» ЗЧ ОУН Омелян Коваль — непримиренний ворог Радянського Союзу, очолює всевітню «Спілку української молоді», тобто її Центральну управу. Омелян Коваль є одним з активніших членів «проводу» «Закордонних частин організації українських націоналістів». Він також є «провідником» цієї організації по Бельгії. Коваль піклується в основному про виховання молоді в антирадянському, націоналістичному дусі, прищеплює їй думку про створення буржуазної України і в цьому напрямку організовує всю роботу СУМ. Він же також є фактично редактор журналу «Авангард». Цей журнал у кожному но-

мері веде антирадянську пропаганду. Саме також Коваль організовує різні акції на Заході проти Радянського Союзу.

Можна навести такий приклад. Весною 1971 року, коли в місті Львезі проходила Декада культури української РСР, то він організував акції по зриву цієї Декади. Літом теж минулого року він направив до Радянського Союзу, на Україну, мешканця Англії Богдана Левицького, теж члена СУМУ, з таким подібним завданням, як і мене вислав.

Одним словом, Коваль, як один з «провідників» ЗЧ ОУН, всю свою діяльність спрямовує проти Радянського Союзу.

Восени минулого року, як активного діяча «Спілки української молоді», мене обрали головою крайової управи цієї організації в Бельгії. Всесвітня «Спілка української молоді» видає журнал, як я вже сказав, «Авангард». Я входжу також в редакційний гурток цього журналу.

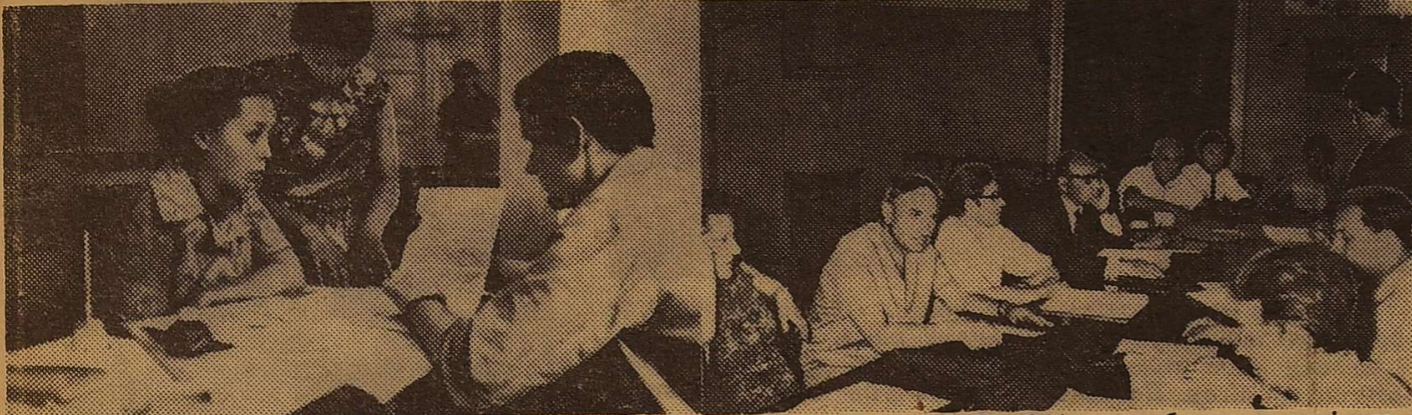
Знаючи мене, як одного з активних членів, а також діяча «Спілки української молоді», та про моє вороже ставлення до комунізму, до комуністичної ідеології і взагалі до комуністичної системи, Коваль в листопаді 1971 року запропонував мені виконати завдання ЗЧ ОУН, тут на Україні, на що я погодився.

Це завдання полягало в тому, щоб в містах Києві і Львові по пароліях, дотримуючись конспірації, зустрітись з Іваном Світличним, Зіновієм Франко, Анною Кочуровою, Леонідом Селезенком та Стефанією Гулик і від них одержати політичну та іншу інформацію з метою використання її проти Радянського Союзу на Заході. А також я мав передати деяким з них гроші.

Названі особи, як я зрозумів в розмові з Ковалем, йому добре відомі, як люди, котрі проводять антирадянську діяльність в Українській Радянській Соціалістичній Республіці.

Я також повинен був проінфор-

ПРАЦЮЄ ПРИЙМАЛЬНА КОМІСІЯ

Ще десь у квітні розпочала свою роботу приймальна комісія. Приймались документи на вечірні і заочне навчання, бо на ці два види навчання вступні іспити проходять в два потоки. Перший потік іспитів складає іспити.

Наш фотокор. С. Єфімов побував в залі, де працює комісія. Він передав моменти, коли дівчата здавали документи (фото зліва), та роботу членів приймальної комісії (фото справа).

НА МІЖНАРОДНОМУ КОЛОКВІУМІ

В СРСР з 22 травня по 4 червня проходив Міжнародний колоквиум геологів, що займаються проблемою межі між неогеном і четвертичною системою. В ньому взяли участь і вчені нашого університету.

Геологи всіх континентів зібрались для вирішення дуже важливого на сьогоднішній час питання зіставлення одновікових осадків і проведення межі між ними на різних територіях.

Перша частина колоквиуму була проведена на півдні Молдавії й України. Відкриття відбулось в Академії наук МРСР (Кишинів).

З 22 по 24 травня спеціалісти різних галузей геологічних наук обмінювались думками, виступали з доповідями. Дискусія була дуже жвавою, часом представники радянської геології висловлювались навіть між собою на іноземній мові, причому не помічали самі того.

Щоб полегшити вирішення питання про співставлення меж, президент стратиграфічної комісії

МСГК академік В. В. Меннер (СРСР) запропонував замість однієї межі проводити три, бо різні спеціалісти беруть за основу один з трьох критеріїв. Частина радянських учасників колоквиуму висловились позитивно з цього питання.

Цікаво, що представники чесько-словацької, югославської геології висловились за те, щоб за основу взяти стратегічні підрозділи, що прийняті в СРСР. Мотивували це тим, що в нас добре розроблені ці підрозділи на відміну від тих, що прийняті в Італії, Франції та ін.

З 25 по 28 травня на півдні МРСР й УРСР учасники колоквиуму подивились природні оголення в ярах, дуже добре підготовлені студентами Тираспольського педінституту.

Потрібно відзначити дуже теплий прийом місцевого населення. Урочисто зустріли учасників колоквиуму представники місцевих партійних і радянських організацій при в'їзді в м. Кагул. Юнаки

та дівчата в національних молдавських костюмах біля пам'ятника на честь перемоги над турками близько міста Кагула вручили гостям великий букет квітів.

На все життя запам'ятався вечір в Прутьському лісі з національною молдавською музикою, коли всі учасники, незалежно від віку й національності танцювали молдавські танці.

28 і 29 травня учасники колоквиуму літаками були доставлені в Тбілісі, де проводилась друга частина міжнародного форуму.

Одна з груп у вільний час між рейсами ознайомилась з визначними місцями Одеси, Палеонтологічним музеєм університету, високо оцінили багатства, зібрані тут.

Колоквиум закінчив свою роботу. Треба сподіватись, що він був корисним для всіх учасників.

Б. МУХА,
директор
палеонтологічного
музею.

ІМПЕРІАЛІСТИЧНИХ РОЗВІДОК

мувати Івана Світличного, Леоніда Селезненка, Зіновію Франко, Анну Коцурову і Стефанію Гулик про те, як антирадянські націоналістичні організації на Заході проводять боротьбу проти Радянської держави з метою активізації їх діяльності тут, на Україні. На виконання цього завдання мені було асигновано Ковалем 25.000 бельгійських франків і 150 американських доларів.

Одержане завдання від Ковалю, номери телефонів, паролі, адреси, прізвища і тому подібне за його вказівкою вивчив напам'ять. Крім того, одержав також від Ковалю відповідний інструктаж по дотриманню конспірації на території Радянського Союзу.

Виконуючи завдання ЗЧ ОУН і Ковалю, я 27 грудня минулого року вилетів літаком з міста Брюсселя до Праги в Чехословаччину і того ж самого дня вирушив далі поїздом до Радянського Союзу. Ми розрахували, що напередодні Нового року радянські органи безпеки менше будуть звертати увагу на іноземців. І тому я приїхав 29 грудня до Києва і зупинився в готелі «Дніпро».

Перебуваючи в Києві, я 29 та 31 грудня минулого року та 1 січня цього року з метою конспірації зв'язався з телефонів-автоматів і по паролі з Іваном Світличним, Зіновією Франко і Леонідом Селезненком. Мав з ними зустрічі в обумовлених місцях. Тоді ж Селезненко допоміг мені зустрітись з Анною Коцуровою.

Всіх тих осіб, під час зустрічей з ними, я проінформував про антирадянську діяльність українських організацій на Заході: про те, що українські націоналісти в своїх діях проти Радянського Союзу спілкуються з сіоністами, а від них одержав політичну та іншу інформацію, яка мені була потрібна і відповідні документи. Іванові Світличному і Зіновії Франко я передав до цього по 50 карбованців, як плату за фотоплівку з одним документом.

Продовжуючи виконувати завдання ЗЧ ОУН і Ковалю, 3 січня цього року приїхав до Львова і там перебував в готелі «Інту-

рист». Наступного дня, тобто 4 січня, я зустрівся з Стефанією Гулик на її квартирі, тобто по вулиці Декарта № 5. Під час цієї зустрічі я проінформував про антирадянську діяльність українських націоналістичних організацій на Заході і одержав також від неї потрібну нам політичну та іншу інформацію. Як наказав мені Коваль, я їй передав 30 карбованців для підтримки.

Виконавши повністю завдання ЗЧ ОУН і Ковалю, з 4 січня цього року виїхав з Львова. На прикордонній станції Чоп за вчинений мною злочин мене було заарештовано і притягнуто до кримінальної відповідальності.

Я розумію, що вчинив тяжкий злочин проти Радянської держави. Усвідомлюючи це, я під час слівства правдиво розповів про свою ворожу діяльність на Україні. Я сподіваюсь, що органи Радянської влади приймуть по моїй справі гуманне рішення, враховуючи мою молодість і чистосердечне визнання.

Я запевняю Радянський Уряд, що в своєму житті ніколи більше не буду займатися антирадянською діяльністю.

До того хочу ще додати таке: що повернувшись в Бельгію, якщо мені нададуть таку можливість, я ніколи не буду робити заяв наклепницького змісту проти Радянського Союзу. Я дякую!»

Відповідаючи на запитання кореспондентів республіканської та центральної преси, радіо, телебачення та представників громадськості міста Києва, Ярослав Добош зазначив, що в ході слідства він глибоко усвідомив свою винуватість перед Радянською державою і картає себе за те, що взявся за виконання злочинної місії проти країни, про яку майже нічого правдивого не знав.

Він підкреслив виключно коректне поводження з ним під час арешту і слідства. Я. Добошу надавалась, зокрема, можливість зустрічатись з представниками посольства Бельгії в Радянському Союзі.

На запитання, чи саме рукописи і якого змісту він мав за

дорученням Ковалю вивезти за кордон, Я. Добош відповів: «Серед матеріалів, які я вивозив, був рукопис С. Караванського, якого націоналісти видають за великого мученика, несправедливо покараного радянськими властями. І цей рукопис був би обов'язково використаний для нових наклепів на Радянський Союз». (С. Караванський відбуває покарання за шпигунську і націоналістичну антирадянську діяльність).

Брудна роль на кухнях іноземних розвідок, де фабрикуються підлі наклепи на Радянську Україну, належить саме оунівцям. Серед відомих Я. Добошу ватажків з ЗЧ ОУН він назвав Р. Добрацького, С. Мудрика, І. Дмитріва.

В числі багатьох запитань поставлених на прес-конференції Я. Добошу, було й таке:

— Ви українець, а що ви знаєте про Радянську Україну, що читали з творів українських письменників, що бачили з творів її митців? Чи мають можливість інші члени СУМу читати твори українських радянських письменників.

Пославшись на відсутність правдивої інформації на Заході з цих питань, Я. Добош заявив, що він користувався лише отруйними націоналістичними джерелами.

На цьому прес-конференція закінчилась. І кожний, залишаючи зал, думав про те, якою могутньою зброєю радянських людей є їх революційна пильність. Саме вона перешкодила Ярославу Добошу виконати його злочинну місію.

Враховуючи визнання, покаяння та запевнення бельгійського підданого Ярослава Добоша про відмову надалі займатися антирадянською діяльністю, його звільнено від кримінальної відповідальності і видворено за межі СРСР.

(РАТАУ)

Передруковано з газети «Радянська Україна», від 3 червня 1972 р.

БЕСІДИ З ЧИТАЧЕМ МІСЯЦЬ ВАЖЛИВИХ ПОДІЙ

БЕСІДУ ВЕДЕ ЛЕКТОР-МІЖНАРОДНИК
ДОЦЕНТ Д. І. БОГУНЕНКО

Сучасне міжнародне життя таке стрімке і насичене, що констатація великого обсягу подій за той чи інший тиждень, стала звичним явищем. І все ж травень 1972 року посідає в цьому відношенні особливе, можна сказати виняткове місце. За один цей місяць в світову політику увійшли такі фактори, які визначають її перспективи на тривалий час.

Величезний інтерес в усьому світі викликав Пленум Центрального Комітету КПРС, що відбувся 19 травня. Колективна думка штабу лєнінської партії відображає досвід партії Радянської держави, який все більш впливає на хід історичного розвитку.

Події, що відбулися вже після Пленуму ЦК КПРС, ознаменувались новими успіхами лєнінського зовнішньополітичного курсу. В травні мали місце і радянсько-американські переговори на найвищому рівні, і закінчився процес ратифікації договорів ФРН з Радянським Союзом та Польщею, тобто відбулись події дійсно історичного значення. І це не випадковий збіг. Між цими подіями є закономірний зв'язок, що визначається головними тенденціями в світовій політиці.

Політбюро ЦК КПРС, Президія Верховної Ради СРСР, Рада Міністрів СРСР розглянули повідомлення Генерального секретаря ЦК КПРС товариша Л. І. Брежнєва про підсумки радянсько-американських переговорів на найвищому рівні й повністю схвалили велику роботу, що проведена на переговорах делегацій Радянського Союзу.

Підписані в ході цих переговорів спільні документи мають важливе міжнародне значення і являють собою істотний крок в розвитку радянсько-американських відношень, сприяють зміцненню принципу мирного співіснування держав з різним соціальним устроєм, справі миру і безпеки народу.

Документ, прийнятий в Москві «Основи взаємостосунків між Союзом Радянських Соціалістичних Республік і Сполученими Штатами Америки» створює міжнародно-правові передумови для того, щоб зв'язки і співробітництво між ними в усіх галузях, що уявляють взаємний інтерес, будувались на міцній, довготривалій умові, без будь-якої втрати для третіх країн. Послідовна реалізація цих принципів в політичній практиці обох держав буде сприяти подальшій нормалізації радянсько-американських співвідношень й оздоровленню всієї міжнародної обстановки.

Заключення Договору між СРСР і США про обмеження систем протиракетної оборони і Тимчасової угоди про деякі заходи в галузі обмеження стратегічних наступальних озброєнь — це найважливіший захід, що сприяє послабленню загрози ядерної війни, стриманню гонки озброєнь і відкриває перспективи просування до загального роззброєння. Вона відповідає інтересам радянського і американського народів і всього людства.

Радянсько-американські угоди про співробітництво в галузі охорони середовища, що оточує, охорони здоров'я, космосу, в різних галузях науки та техніки і ряд інших угод відповідають як взаємним державним інтересам, так і самим безпосереднім життєвим потребам людей. Радянський Союз виступає за розвиток торгових, широких економічних зв'язків з США, вважаючи, що і в цій галузі можна знайти взаємовигідні рішення.

Підсумки радянсько-американських переговорів ще раз показали, що в сучасних умовах суперечливі міжнародні питання не можуть вирішуватись методами політики з «позиції сили». Вони можуть і повинні бути урегульовані шляхом переговорів на основі додержання принципу рівності й рівної безпеки сторін, взаємного поважання інтересів, загального ствердження в міжнародних відношеннях принципу мирного співіснування держав з різним соціальним устроєм, належно від того, великі вони чи малі.

Політбюро ЦК КПРС, Президія Верховної Ради СРСР, Рада Міністрів СРСР з глибоким задоволенням відзначають, що завдяки і правильній, лєнінській політиці КПРС, й праці радянського народу відбувається постійне зміцнення могутності СРСР, що відповідає інтересам світового соціалізму, зміцненню миру і міжнародної безпеки.

Другою важливою подією минулого тижня є підписання заключного протоколу чотирьохсторонньої угоди з питань, що стосуються Західного Берліну.

Учасники переговорів визнали за необхідне уникати в Західному Берліні дій, які б могли викликати напруженість в Європі. Вони підтвердили, що Західний Берлін не належить ФРН і не буде нею керуватись, і погодились не допускати тут політичної діяльності, яка суперечила б цьому факту.

В чотирьохсторонній угоді всіма учасниками вперше в міжнародно-правовій формі визнається суверенітет і територіальна цілісність Німецької Демократичної Республіки.

Підписання чотирьохсторонньої угоди з Західним Берліном наочнішою продемонструвало, що при наявності доброї волі можна вирішувати найскладніші міжнародні проблеми. В результаті досягнутої домовленості виграли всі, хто зацікавлений, щоб був мир в Європі, хто прагне до нормалізації обстановки і розширення співробітництва на цьому континенті.

Для народів Європи, що пережили дві світові війни, безпека являється собою не тільки відсутність війни, а й створення гарантованих міжнародним правом умов для перетворення європейського континенту в континент миру і мирного співіснування. Така Європа може і повинна бути створена зусиллями всіх європейських народів і держав.

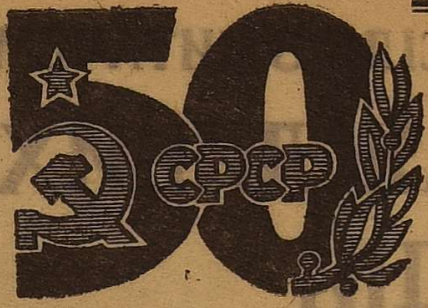
На міжнародній арені відбуваються події, що свідчать про серйозні можливості зміцнення підвалин миру й безпеки.

Життя переконливо показує, що активний захист миру, послідовне проведення політики мирного співіснування держав з різним суспільним устроєм, зусилля по вирішенню неурегульованих міжнародних проблем приносять позитивні результати.

Далекоглядний курс лєнінської зовнішньої політики КПРС повністю підтримується всім радянським народом.

Радянські люди висловлюють гаряче схвалення послідовних акцій, організованих КПРС, Радянською державою в ім'я створення сприятливих міжнародних умов для комуністичного будівництва, неухильного зміцнення позицій соціалізму, підвалин загального миру і міжнародної безпеки.

Все повніше розкривається історичне значення програми миру, розробленої ХХІV з'їздом КПРС. Цю програму відрізняє сила марксистсько-лєнінського передбачення, і вірність його підтверджується всією ходою подій на світовій арені.

ЛИТОВСЬКОГО

Це варто прочитати

НОВИЙ РОМАН

ПИСЬМЕННИКА

Тема Великої Вітчизняної війни ще довго буде хвилювати митців. Скільки вже написано про війну багатьма письменниками світу, та все нові й нові твори з'являються один за одним. Багато з них вражають читача своєю правдивістю і глибиною пізнання людських характерів. До таких книг саме й належить роман литовського письменника І. Авіжюса «Втрачена оселя» (журнал «Дружба народів», №№ 8—11 за 1971 рік).

В своєму романі І. Авіжюс, відтворюючи широку картину життя литовського народу, порушує ряд найактуальніших проблем, і серед них, перш за все, проблему особистої відповідальності кожної людини за долю Батьківщини.

Головним героєм роману є вчитель історії Гедімінас. Це винятково чесна, розумна, принципова людина. Протягом довгого часу він не може знайти свого місця в історичних діях. Адаже вчитель історії Гедімінас не міг не відчувати тієї високої правди, яку принесла в Литву Радянська влада. Крок за кроком він йде вперед, переборюючи в собі націоналістичні забобони. В його складних пошуках істини є щось спільне з шолоховським Григорієм Мелховим. Гедімінас протягом довгого часу тишив себе ілюзією, що зуміє залишитися чесним, не приєднуючись ні до одного з непримиренних таборів; «він сам собі дерево, сам і лісник». Та життя довело його

що третього шляху не існує. Коли поряд вирує вогонь, не можна не опалити крила.

Трагічна любов до Мінди, страшні випробування в гестапівській катівні приводять Гедімінаса до висновку: людина не може зберегти свою істину, залишаючись осторонь подій.

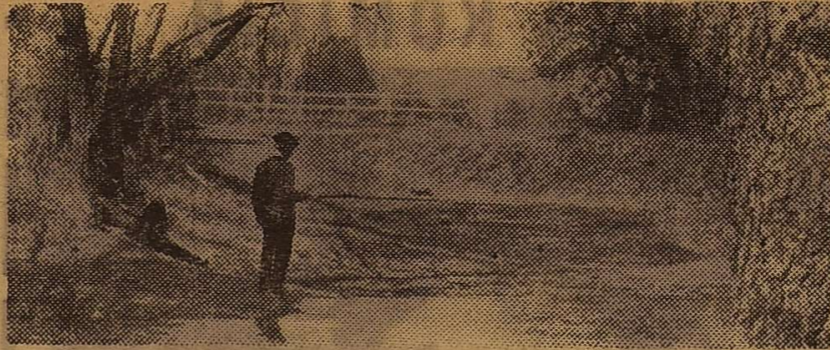
В романі «Втрачена оселя» Авіжюс дав бій своєму давньому ворогові — буржуазному націоналізму. В цьому плані цікавим є образ Адомаса. Не часто можна зустріти в літературі таке майстерне дослідження психології зрадництва, як у творі І. Авіжюса.

Намагаючись виправдати себе, Адомас шукає підтримки у Гедімінаса: «Невже не буває так, що ти є наволоч, та в цьому не твоя провина?» — запитує він і чує відповідь: «Ні! І це «ні!» промовляється як вирок судді.

І. Авіжюс розвінчує одну з найпідступніших теорій, висунутих в сучасному буржуазному суспільстві, згідно з якою людина безсила перед збігом обставин. Історія падіння Адомаса переконує, що не існує таких обставин, які могли б виправдати людське падіння, що кожен мусить відповідати за свої вчинки.

Роман «Втрачена оселя» — значне досягнення не лише литовської, але й всієї радянської багатонаціональної прози.

Д. К. КОНДРАТЬЄВА,
доцент кафедри
російської літератури.

Кипить у воді жовто-гаряче сонце. Легенький вітерець гоїдає тополний пух на річковому плесі. Літо...

Зранку вода холодна, крихка, неначе скло. Шурхотить тихенько об пісок. Поплавок ще ледь-ледь пірнає під воду. Ключе?..

Скинулась поперед ріки рибина. Затисли вудлице неспокійні руки рибалки. Увага! Оббивається ріка в очак. Ключе!.. Й нічого не залишилось од навколишнього світу, окрім поплавка.

... А що то за радість, ввіймана риба! Детальні розповіді, лімічні сценки — де, коли, як зловив...

Чи не тому так чекають на літо заядлі риболови?

Фото і текст члена фотостудії філфаку
В. ЮХИМОВИЧА.

ДОРОГИЙ ОБРАЗ

Дош перестав іти. Райдуга, неначе гігантський міст, нависла над морем. На Приморському бульварі Одеси стояли юнаки в синіх беретах. На куртках у них було пришпилено багато значків, якими вони обмінювались з перехожими.

Я підійшов до них і запропонував свої. Юнаки вибрали, продивляючись їхню колекцію, я теж вибрав деякі.

— О-о-о, — промовив юнак і його обличчя засмутилося. Він глянув на товариша, що стояв поруч. Той, звертаючись до мене ламаюю російською мовою, промовив:

— Цей значок ми не можемо дати вам. Він дорогий нам. Ми повеземо його в Італію. Тут зображено Леніна.

В. СИНЕЛЬНИКОВ.

НОКТЮРН

Зів'яв неспокій дня
І впав у святість вечеру,
А пісня солов'я
Залоскотала тишу знову.
Всімхнувсь Молочний Шлях,
А мати жде мене з дороги
І погляд тихий шле
Весь повен смутку і тривоги.
Дістав цигарку лиш
Та й так не курить
рідний тато...
А соловей забравсь
У наш садок побіля хати.

В. ПОЛТАВЧУК.

КОНКУРС

„ЗНК“

Вечір
на Дністрі

Фототюд
О. ЛЕВІТА

Увага, йоги!

Продовження. Початок №№ 28, 33, 34 за 1970 рік, №№ 4, 27, 36 за 1971 рік, №№ 2, 4, 8, 10, 11 ц. р.

Вправа 36.
Варіант 2-й.

Сядьте прямо, ноги витягніть уперед. Покладіть праву ступню на ліве стегно, а ліву ступню на праве стегно. Ступні ніг поверніть вгору. Руки покладіть на коліна. Слідкуйте за тим, щоб голова, шия і тулуб знаходились на одній прямій лінії. Дихання довільне. Залишайтеся в цьому положенні протягом хвилини.

Вправи 34, 35, 36 сприяють покращенню рухливості суглобів, кісточок, колін і стегон, допомагають при лікуванні ревматизму і сколіозів (викривлення хребта). Виконання цих вправ покращує роботу серця, легенів, печінки, шлунку, кишечника та інших важливих органів, бо тіло знаходиться у найбільш зручному положенні для їх функціонування.

Вправа 37.

«Бахстрика» (дихальні вправи в положенні «падмасана»).

Вихідне положення — «падмасана» (або «ардха-падмасана», або «сукхасана»). Дивіться прямо перед собою і робіть спочатку повільно, а потім все швидше різкі видихи й вдихи через ніс від 5 до 15 разів, рахуючи видихи і вдихи за один раз. Дихання нагадає очисувальні дихальні вправи (див. вправу 3, заняття 1-е). При виконанні дихальної вправи тулуб, плечі й голова знаходяться на одній прямій лінії.

Вправа 38.

Вихідне положення те ж саме, що і у вправі 37. Закрийте праву ніздрю, поклавши на праве крило носа великий палець правої руки. Останні пальці складіть разом й витягніть вгору. Дивіться прямо перед собою і робіть спочатку повільно, а потім все швидше різкі вдихи й видихи через ліву ніздрю. При виконанні впра-

Знову про воду

ви тулуб, плечі й голова залишаються нерухомими й на одній прямій лінії.

Вправа 39.

Вихідне положення те ж саме, що і в вправі 37. Виконуються ті ж дихальні вправи, але через праву ніздрю (закрийте ліву ніздрю, поклавши на ліве крило носа великий палець лівої руки і середній палець правої руки).

Вправа 40.

Вихідне положення те ж саме, що і у вправі 37. Дихальні вправи виконуються поперемінно: один раз видих і вдих лівою ніздрю, потім видих і вдих правою ніздрю й т. д., закриваючи то праву ніздрю великим пальцем правої руки, то ліву ніздрю середнім пальцем правої руки. Можна це робити і лівою рукою. Тоді поперемінно затискається то права ніздрю середнім пальцем лівої руки, то ліва ніздрю великим пальцем лівої руки. Робіть вправу від 5 до 15 разів, рахуючи вдих і видих лівою ніздрю за один раз.

Вправа 41.

«Йога-мудра» («поза йоги»)

Вихідне положення, як у вправі 37. Виконується вправа в одному з двох варіантів.

Варіант 1-й.

Покладіть руки за спину, на крижі, взявши лівою рукою зап'ястя правої руки. Зробіть повний видих через ніс, наскільки можливо витягніть живіт і повільно нахиліть тулуб уперед, намагаючись доторкнутись лбом до килима, не відриваючи нижньої

частини стегон й ягодиць від полу. Залишайтеся в цьому положенні протягом максимальної паузи, до тих пір, поки не захочеться вдихнути. А на вдихі верніться повільно у вихідне положення. Ця вправа виконується від 3 до 5 разів.

Варіант 2-й.

Виконується, як і варіант 1-й, але долони рук тильного боку покладіть на п'яти, щільно притуливши руки до боків. Лікті при цьому направлені вгору.

Вправа 42.

«Ват нари сантхан шактивардхак» (вправа для зміцнення хребта або так званий «ролик»).

Сядьте на килим, підтягніть обидві ноги колінами до тулуба. Руками щільно обхопіть ноги біля кісточок, ступні ніг притисніть одну до одної. Якщо можливо, обхопіть лівою рукою зап'ястя правої руки. Якщо не зможете, то з'єднайте міцно пальці обох рук.

Різко відкиньтесь назад на спину й так само різко й швидко поверніться у вихідне положення. Дихання довільне. Робіть вправу від 5 до 10 разів, рахуючи перекатування назад і вперед за один раз.

«Ролік» сприяє розвитку гнучкості й рухливості хребта, допомагає при лікуванні ревматизму, захворювань головного мозку, є добрим засобом для зміцнення пам'яті.

Не забудьте закінчити і цього разу заняття «шавасана».

Протягом досить довгого часу газета за численними проханнями читачів друкувала матеріали, в яких розповідалося про систему йоги, про вправи, якими користуються вони. Сьогодні ми закінчуємо публікацію цих матеріалів.

Редакція газети висловлює подяку проректорові по адмінгоспчастині М. М. Королю, який люб'язно підготував матеріали для друкування.

НА ВАРТІ ЗАКОНУ

БЕРЕГТИ НАРОДНЕ ДОБРО

Група народних контролерів на чолі з А. О. Мамонтовою встановила, що на кафедрі ґрунтознавства і географії ґрунтів (зав. кафедрою професор І. М. Гололев), а також в проблемній лабораторії географії ґрунтів (зав. лабораторією Б. М. Турус) мали місце серйозні порушення в збереженні й витрачання матеріальних цінностей і грошових коштів.

Так, придбані в 1969 р. для потреб проблемної лабораторії діураломінієвий човен і два підвісних мотори «Вихрь» загальною вартістю 1040 крб. протягом двох років не використовувались для забезпечення науково-дослідної роботи, зберігались в особистому гаражі І. М. Гололева, а потім на учбовій базі Одеського гідрометеорологічного інституту в с. Маяки.

Серйозним порушенням штатно-фінансової дисципліни і соціалістичної законності було зарахування до штату експедиції студентів-дипломантів на півставки на 9 місяців, які не працювали, а одержані гроші видавали Б. М. Турусу. Всього так було одержано 337 крб. 50 к. Контролю за витрачанням цих грошей не було. Так молодих спеціалістів ще в університеті привчали до зловживань.

Свідоме порушення законності з боку І. М. Гололева і Б. М. Туруса на очах у підлеглих знайшло послідовників серед підлеглих. Про це говорить оформлення двох фіктивних актів на списання державного майна експедиційної групи на загальну суму 837 крб. (7 спальних мішків, дві палатки, 5 розкладних кроватей, мотор для човна «Вихрь»), які нібито заги-

нули від пожежі і при переправі через річку Єнісей.

Головна група народного контролю після обговорення цієї справи рекомендувала деканові геолого-географічного факультету обговорити на засіданні ради факультету питання про роботу проблемної лабораторії, звернути серйозну увагу на зберігання й витрачання матеріальних цінностей і грошових коштів. Головному бухгалтеру університету Б. І. Оніщуку рекомендовано призначити комісію для проведення фінансово-господарчої ревізії за останні три роки на геолого-географічному факультеті. Особливу увагу звернути на дотримання штатної дисципліни і правильності витрачання грошових коштів і інших матеріальних цінностей при оформленні наукових відряджень.

Начальнику науково-дослідного сектора Б. Ф. Сосновському рекомендовано організувати ретельну перевірку ходу і результатів госпдоговірних науково-дослідних робіт на цьому факультеті.

Головна група народного контролю звернулася з проханням до ректорату університету про накладення адміністративних стягнень на І. М. Гололева і Б. М. Туруса, а також про утримання з Б. М. Туруса грошових коштів для покриття нанесених державі матеріальних і грошових збитків.

Група народного контролю факультетів і відділів рекомендовано посилити контроль за правильністю витрачання матеріальних і грошових коштів.

В. ЦВЕТКОВ,
Ф. СМАГЛЕНКО.